

Arsenik i dricksvatten kan ge missfall

Kemivärlden 2007-03-15

Mödrar som dricker arsenikhaltigt vatten under graviditeten löper ökad risk att få missfall eller förlora sitt barn under första levnadsåret, visar en studie från Bangladesh med svenskt deltagande. Resultaten är ingen överraskning, men effekterna har inte visats i någon studie tidigare.

Arsenik har flera kända allvarliga hälsoeffekter, till exempel ökad cancerrisk, högre förekomst av hjärt- kärlsjukdom och diabetes. Hittills har effekter på foster och nyfödda barn inte kunnat visas säkert, även om en del studier har antytt sådana konsekvenser.

I Bangladesh har arsenikhatligt sediment som förts med floderna under årtusenden skapat hälsorisker för nästan halva befolkningen. En studie gjord där visar forskare nu att mödrar som dricker det arsenikhaltiga vattnet under graviditeten löper en ökad risk att få missfall eller förlora sitt barn under det första levnadsåret.

Studien är gjord av forskare från Bangladesh och Karolinska institutet och Uppsala universitet, och resultaten baseras på mer än 29 000 graviditeter. Effekterna syntes redan vid vad forskarna ser som relativt låga koncentrationer av arsenik, 50 mikrogram/liter.

Arsenik har en rad kända effekter i kroppen och verkar genom en mängd olika mekanismer. Vilka som är aktuella i det här fallet är enligt Lars Åke Persson, professor vid Uppsala universitet och en av de deltagande forskarna, svårt att säga eftersom studien inte inriktats på det. - Utifrån att det är en förhöjd frekvens av död i infektionssjukdomar för barnen kan man gissa att en mekanism kan vara via immunsystemet.

Det här är första gången en statistiskt säkerställd effekt på foster och nyfödda kunnat visas, och Lars Åke Persson ser resultaten som ett argument för att snabbt göra någonting åt exponeringen en så stor del av befolkningen i Bangladesh utsätts för. – Det pågår åtgärder, men inte med den intensitet man skulle önska med tanke på att det är en pågående katastrof. Hade vi något liknande i Europa hade det varit en massiv mobilisering.

I Sverige sänktes gränsvärdet för arsenik i dricksvattnet 2003 till 10 µg/l från tidigare 50 µg/l. Enligt Sveriges geologiska undersökningar, SGU, är arsenikhalterna i brunnar i Sverige generellt sett låga. Men det finns områden med risk för förhöjda halter, speciellt i områden där berg eller jord har höga halter av arsenik. Exempel på sådana områden är Skelleftefältet och Enköping.

Lars Åke Persson påpekar att effekterna de sett inte nödvändigtvis är generella för alla befolkningar. I Bangladesh är undernäring vanligt och sjukligheten högre, och det kan vara så effekterna ses i det sammanhanget och inte nödvändigtvis om en helt frisk befolkning undersöks.